

Regeringens proposition

1976/77: 120

om godkännande av ändring i EFTA-konventionen;

beslutad den 17 mars 1977.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga det förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

PER AHLMARK

STAFFAN BURENSTAM LINDER

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner att bilaga G till EFTA-konventionen ändras så att EFTA-rådet kan besluta att Portugal för enskilda varor får införa, höja eller återinföra importtullar.

HANDELSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1977-03-17

Närvarande: statsrådet Ahlmark, ordförande, och statsråden Romanus, Turesson, Gustavsson, Antonsson, Mogård, Olsson, Åsling, Troedsson, Mundebo, Krönmark, Ullsten, Burenstam Linder, Wikström, Johansson, Friggebo

Föredragande: statsrådet Burenstam Linder

Proposition om godkännande av ändring i EFTA-konventionen

Inledning

Vid ministermöte med Europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA) i juni 1976 framfördes från portugisisk sida önskemål om att få införa, höja eller återinföra 20-procentiga importtullar för vissa varor. Tullhöjningarna avser till övervägande del sådana varuslag som tillverkas av redan etablerade industrier i Portugal.

EFTA:s råd beslöt den 16 november 1976 att tillmötesgå de portugisiska önskemålen. Beslutet innebär en ändring av EFTA-konventionen och har formen av ett tillägg till bilaga G till konventionen (ang. konventionens lydelse se SFS 1960: 198; senaste ändring av bilaga G 1976: 761). Beslutet skall underställas medlemsstaterna för godkännande. Texten till det av EFTA:s råd beslutade tillägget bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga*.

Ändringen av bilaga G till EFTA-konventionen ger rådet ett bemyndigande att tillåta Portugal på dess begäran och enligt de villkor som rådet fastställer att införa, höja eller återinföra importtullar för enskilda varuslag. Vid ikraftträdandet av beslutet skall en lista över de varor som ändringen omfattar upprättas och tullsatsen för varje enskilt varuslag anges. Rådet skall besluta om det tidsschema som skall gälla för avveckling och avskaffande före den 1 januari 1985 av de tullar som sålunda beviljas. EFTA-länderna får inte behandlas sämre än något annat land, inklusive länderna inom Europeiska gemenskaperna (EG), vid import till Portugal. Ändringen träder i kraft när samtliga medlemsländer har ratificerat beslutet.

Portugisiska önskemål om ändring av bilaga G till EFTA-konventionen

Redan vid EFTA:s bildande år 1960 medgavs Portugal en särställning i fråga om importtullar på vissa varor. Bestämmelser om detta togs in i bilaga G till konventionen.

Enligt moment 4 i nämnda bilaga tillämpar Portugal för flertalet varuslag som tillverkas i Portugal en långsammare tullavveckling än den normala i EFTA. Enligt dessa bestämmelser skall tullavvecklingen vara helt genomförd den 1 januari 1980.

Enligt moment 6 i bilaga G hade Portugal före den 1 juli 1972 möjlighet att under vissa förutsättningar införa nya eller höjda tullar för att skydda nystartad industri (s. k. uppfostringstullar). Denna möjlighet har utnyttjats för ett trettiotal varuslag. Dessa tullar skall enligt lydelsen i moment 6 vara avskaffade före den 1 januari 1980.

Vid EFTA:s ministermöte i maj 1975 framfördes från portugisisk sida önskemål om förlängd tullavveckling för vissa varor samt rätt att införa uppfostringstullar. Efter det att förslagen behandlats av de olika EFTA-länderna beslöt ministrarna vid ett ministermöte i november 1975 att tillmötesgå de portugisiska önskemålen. Beslutet i form av ett tillägg till bilaga G, moment 6 bis, gav rådet ett allmänt bemyndigande att på portugisisk begäran fatta beslut om att Portugal för enskilda varuslag får tillämpa förlängd tullavveckling samt införa uppfostringstullar. Enligt beslutet får rådet bemyndiga Portugal att för enskilda varor som avses i moment 4 till 6 i bilaga G framskjuta slutdatum för tullavvecklingen från den 1 januari 1980 till den 1 januari 1985. För Sveriges del ratificerades beslutet sedan riksdagen godkänt ändringen (prop. 1975/76: 115, UU 1975/76: 11, rskr 1975/76: 206). Ändringen trädde i kraft den 31 augusti 1976 sedan samtliga medlemsländer hade ratificerat beslutet.

En förteckning över de varor som omfattas av den förlängda tullavvecklingen godkändes av EFTA:s råd i december 1976. Mindre än 8 % av Portugals import från Sverige berörs härav.

Mot bakgrund av den besvärliga situationen för många små och medelstora företag inom industrisektorer av betydelse för Portugals ekonomiska utveckling har Portugal begärt att få införa, höja eller återinföra importtullar på 20 % för vissa andra varuslag. Tullhöjningarna avser varuslag som tillverkas av redan etablerade industrier i Portugal. Även för dessa varuslag skall tullen avtrappas helt före den 1 januari 1985.

Dessa önskemål har av portugiserna även framförts till EG. Enligt ett tilläggsprotokoll till frihandelsavtalet mellan Portugal och EG får Portugal rätt att införa, höja eller återinföra importtull på högst 20 % för vissa varuslag under förutsättning att dessa tullar även införs gentemot tredje land.

De portugisiska önskemålen om att få införa, höja eller återinföra importtullar på högst 20 % omfattar varuslag vilka 1974 motsvarade ca 3 % av värdet av Portugals import från EFTA. För enstaka varuslag föreslås tullsatsen bli högst 12 resp. 18 % i stället för 20 %. För svensk del berör det portugisiska förslaget endast en liten del av vår export till Portugal, knappt 6 %, vilket 1975 motsvarade ca 20 milj. kr.

Utredning av kommerskollegium

Efter remiss har kommerskollegium i september 1976 avgett yttrande över vad de portugisiska önskemålen om att införa, höja eller återinföra 20-procentiga tullar för vissa varuslag skulle betyda för svensk del. Kommerskollegium har inhämtat yttranden från Sveriges industriförbund, Sveriges exportråd, Svenska glasbruksföreningen, Textilrådet/Konfektionsindustriföreningen och Sveriges kemiska industrikontor.

Sveriges industriförbund och *Textilrådet/Konfektionsindustriföreningen* beklagar att Portugal ansett sig nödsakat att vidta ytterligare protektionistiska åtgärder, men motsätter sig inte det portugisiska förslaget. De förutsätter därvidlag att de varuslag som belagts med importavgift inte också belastas med 20-procentig importtull. Den senare uppfattningen delas av *Svenska glasbruksföreningen* som framhåller att den kraftiga nedgången av svensk glasexport till Portugal är föranledd av påförandet av importavgift. Vidare understryker föreningen de svåra förhållanden som den svenska glasindustrin befinner sig i. *Sveriges exportråd* ifrågasätter huruvida Portugal uppnår önskad effekt genom de föreslagna åtgärderna. EFTA-länderna borde enligt Exportrådet i stället utreda vilka andra åtgärder som skulle kunna avhjälpa de portugisiska svårigheterna. *Sveriges kemiska industrikontor* anser sig föga berört från exportsynpunkt men ifrågasätter om det är principiellt riktigt att medlem i ett frihandelsområde skall få rätt att införa tullar.

Kommerskollegium konstaterar att ett godkännande av det portugisiska förslaget om att införa, höja eller återinföra importtullar skulle beröra knappt 6 % av den svenska exporten till Portugal. Kollegiet finner det skäligt att förslaget tillstyrks eftersom det inte torde få några allvarigare följder för svensk export. Kollegiet framhåller dock att förslaget kan få negativ effekt för exporten av enskilda varor. Sverige bör därför enligt kollegiets uppfattning verka för att det inom EFTA:s ram sker en genomgång av varje enskild vara som är upptagen på den portugisiska listan. Vidare understryker kollegiet att det från svensk sida bör ställas krav på att importavgiften avskaffas på de varuslag som skall omfattas av importtull.

Föredraganden

Anpassningen av det portugisiska samhället till moderna förhållanden ställer stora krav på att de ekonomiska förhållandena kan ordnas upp i landet. I syfte att bidra till utvecklingen av den portugisiska industrin och därmed stärka Portugals ekonomi har Sverige tillsammans med de andra medlemsländerna i Europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA) vidtagit en rad åtgärder. Sålunda medger bl. a. Sverige sedan

den 1 juli 1976 tullåttnader för Portugals jordbruksexport i fråga om vissa blommor, grönsaker och frukter. Vidare ger Sverige tekniskt bistånd på bilateral basis, vilket är koncentrerat till bostads- och undervisningssektorerna. Anslaget för innevarande budgetår uppgår till 10 milj. kr. Vid sidan av det bilaterala biståndet ger Sverige bidrag till EFTA:s industrialiseringsfond för Portugal, som inrättades för att stödja den portugisiska industrins utveckling. Fondens kapital uppgår under en femårsperiod till 100 milj. dollar, varav Sveriges andel utgör 30 %. Överenskommelsen om fonden trädde formellt i kraft den 1 februari 1977 sedan alla medlemsländer godkänt beslutet om fonden. I praktiken inledde fonden dock sin verksamhet hösten 1976.

Portugal har i EFTA framställt önskemål om att få införa, höja eller återinföra 20-procentiga importtullar på vissa varuslag inom industri-sektorer som är av vital betydelse för Portugals ekonomi. Tullarna skall vara helt avvecklade före den 1 januari 1985. Som ett ytterligare led i Sveriges och de övriga EFTA-ländernas strävan att bistå Portugal har EFTA-rådet fattat beslut om ändring av bilaga G för att kunna tillmötesgå dessa önskemål. Beslutet skall underställas medlemsstaterna för godkännande.

De portugisiska önskemålen berör endast i liten utsträckning den svenska exporten. För enskilda varuslag av särskilt intresse för Sverige har man från portugisisk sida godtagit att tullsatsen fastställs till en lägre tullsats än 20 %.

Från portugisisk sida har man förklarat att de nya och högre tullarna inte skall påföras varor som är underkastade importavgift eller importdeposition. Det har fastställts i beslutet att EFTA-länderna inte skall behandlas sämre än länderna inom Europeiska gemenskaperna (EG) vid import till Portugal.

Mot denna bakgrund anser jag att det föreslagna tillägget till EFTA-konventionens bilaga G bör godkännas.

Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att godkänna den ändring av bilaga G till EFTA-konventionen som jag här har förordat.

Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga det förslag som föredraganden har lagt fram.

Bilaga

Lydelse i engelsk text och svensk översättning av tillägg till bilaga G till EFTA-konventionen enligt beslut nr 15/1976 av EFTA:s råd:

"6 ter (a) Notwithstanding the provisions of Article 3 of the Convention and of paragraphs 4 to 6 of this Annex, the Council may authorize Portugal on its request to apply an import duty on particular products. The list of such products shall be established by the Council upon the entry into force of this paragraph and shall specify for each product the maximum ad valorem rate of duty which may be authorized.

(b) The Council shall decide the timetable for the reduction and elimination before 1st January 1985 of any duty subject to an authorization under subparagraph (a) of this paragraph and lay down any other condition it deems necessary.

(c) Portugal shall not accord to imports from the territory of another Member State of products subject to such an authorization, treatment less favourable than it accords to imports from the territory of any other State, including a State in relation to which a Free Trade Agreement concluded by Portugal applies."

"6 ter a) Oaktat bestämmelserna i artikel 3 till konventionen och moment 4 till 6 i denna bilaga kan Rådet bemyndiga Portugal på dess begäran att införa importtull på enskilda varuslag. Listan över sådana varuslag skall upprättas av Rådet vid ikraftträdandet av detta moment och skall för varje varuslag ange den högsta värdetullsats som kan omfattas av bemyndigandet.

b) Rådet skall besluta om det tidsschema som skall gälla för avveckling och avskaffande före den 1 januari 1985 av tull som gjorts till föremål för bemyndigande enligt punkt a) i detta moment och fastställa varje annat villkor som det anser erforderligt.

c) Portugal skall ej bevilja import av varor, vilka är föremål för dylikt bemyndigande och härrör från en annan medlemsstats territorium, mindre gynnsam behandling än Portugal beviljar import från varje annan stats territorium, inbegripet stat med vilken Portugal ingått och tillämpar frihandelsavtal."